

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Ort Stockholm
2024-05-16

Vår referens
Erik Östman

Dnr
LI2024/00248

Remissvar till Betänkandet Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)

Utredaren lägger fram flera förslag för att stärka livsmedelsberedskapen. Förslagen handlar bland annat om den enskildes ansvar, kommuners ansvar, beredskapslagring och skydd av jordbruksmark. Utredaren menar att enskilda böer ha livsmedel hemma motsvarande minst en veckas förbrukning. Utredaren föreslår också en ny lag om livsmedelsberedskap där beredskapslagring inom jordbruksområdet ingår.

Utredaren föreslår också att Livsmedelsverkets roll som sektorsansvarig myndighet förtydligas genom ett uttalat ansvar att leda och samordna arbetet rörande livsmedelsberedskapen.

Företagarnas synpunkter

Allmänt

Företagarna ställer sig i grunden positiva till ett tydligare offentligt ansvar för den svenska livsmedelsberedskapen. Dock finns det en del viktiga synpunkter som behöver framföras. Utredaren klargör tidigt i betänkandet att en god livsmedelsberedskap förutsätter en konkurrenskraftig livsmedelskedja, men att det inte är livsmedelsberedskapens uppgift att stärka konkurrenskraften. Detta förtar en del av utredningens slutsatser och utelämnar en av de viktigaste frågeställningarna, nämligen vilka långsiktiga förutsättningar som behövs genom skatter och regelverk för att säkerställa och skapa drivkrafter att bedriva näringsverksamhet inom livsmedelsförsörjning. Det krävs en stor mängd företag som är livskraftiga under normala förhållanden för att överhuvudtaget kunna tala om livsmedelsberedskap under kris eller krig. Även om detta utförligt diskuteras i utredningen är avsaknaden av åtgärdsförslag på detta område i sammanhanget en brist.

Utredaren gör ett antal konstateranden som mot bakgrund av regeringens framlagda politik visar att frågorna om näringsvillkoren och livsmedelsberedskapen måste hållas samman. Ett tydligt exempel är konstaterandet av behovet av utländska specialister inom kött- och charkbranschen, samtidigt som regeringen går fram med kraftiga begränsningar av arbetskraftsinvandringen. Företagarna vill därför framhålla vikten av att den totala sammanhållningen av livsmedelsberedskapen inte blir fragmenterad mellan olika sakfrågor, ansvariga aktörer och/eller politisk inriktning.

Förslag till lag om livsmedelsberedskap

I lagförslagets 2 kap 1 § 2 st 2:a punkten samt i 2 kap 2 § 2 st 1:a punkten fastställs att kommunerna har i uppgift att i förberedande syfte samverka med andra aktörer om nödvändigt, beträffande behovsanalys och planering av livsmedelsdistribution vid inträffande av en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen. Detta behöver förtydligas och kompletteras med en skarpare skrivning om samverkan med det lokala näringslivet som verkar inom livsmedelsbranschen. I synnerhet kapitlets

första paragraf ger utrymme för kommunerna att helt göra sin behovsanalys utan att involvera näringslivet, vilket vore kontraproduktivt.

Ett system av system

Slutligen vill Företagarna understryka att livsmedelsberedskap inte är en isolerad fråga utan måste vävas in i ett större sammanhang. Sverige kommer aldrig kunna vara självförsörjande på allt och därmed kan per definition livsmedelsberedskapen inte bli heltäckande. Att utveckla en stärkt beredskapsförmåga beskrivs i utredningen som en försäkring. Kostnaden, eller försäkringspremien om man så vill, för de föreslagna åtgärderna måste hela tiden ställas i relation till näringslivets långsiktiga konkurrenskraft. Företagarna gör bedömningen att utredningen ligger inom ramarna för vad som är rimligt hanterbart men att åtgärderna inte får ses isolerade. Ett ständigt återkommande problem inom den nationella politiken, är att framtagandet av nya regelverk som påverkar företagen har en tendens att ignorera den samlade regelbördan som företagen beläggs med. Företagarna vill därför göra regeringen uppmärksam på behovet av en bredare strategi för att långsiktigt stärka konkurrenskraften och att nya bestämmelser måste kompenseras med förenklingar i andra regelverk. Om utvecklingen med fler och mer detaljerade regler fortsätter, kommer svenska företag inte vara internationellt konkurrenskraftiga eller i värsta fall ens lönsamma. Under sådana förhållanden fallerar även den bästa beredskap.

Erik Östman
Näringspolitisk expert
Företagarna

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna